

Teestafel.

1. Dr. J. A. C. VAN LERUWEN. HET NIEUWE TESTAMENT.

Dit boekje is No. 3 uit Serie I van de BIBLIOTHEEK VOOR GODSDIENSTONDERWIJS, die onder redactie van Dr. A. TROELSTRA en Dr. H. VISSCHER, bij den uitgever G. J. A. RIJSE te Utrecht verschijnt.

Reeds vroeger heb ik over het doel dat men zich met deze Bibliotheek stelt, hier gesproken. De daarin te verschijnen werken van niet al te grooten omvang, zijn bestemd om als handboekjes gebruikt te worden bij het Godsdiens-tonderwijs op christelijke gymnasia en hogere burgerscholen.

Of het doel dat men met het geven van Godsdiens-tonderwijs aan leerlingen van deze inrichtingen beoogt, door middel van zulke compendia van zoo ongeveer alle Theologische studievakken kan worden bereikt, daaromtrent ben ik ook nu nog enigszins sceptisch gestemd. Ik voor mij heb nog altijd meer verwachting van Bijbel- en Catechismusgebruik, en dan natuurlijk onder leiding van een, naar hart en hoofd, voor zijn taak wel toegerust docent.

Maar ten slotte is het een kwestie van methode.

Afgesien nu van het doel der Bibliotheek, wil het mij voorkomen, dat Prof. VAN LERUWEN, de N. Testaments aan de Utrechtse Universiteit, met dit zijn werkje aanspraak heeft op den dank van ons christelijk publiek.

Reeds het standpunt dat de schrijver ten opzichte van de heilige Schrift inneemt, maakt de lezing en bestudering er van ook voor gereformeerden aanbevelingswaardig. „Ik heb“, zegt de hoogleraar zelf, „er naar gestreefd, den gang der bijzondere Godsopenbaring onder het Nieuwe Verbond, en de structuur van de H. Schrift des N. Testaments duidelijk te doen uitkomen“. Daartoe heeft hij zijn stof dan zoo ingedeeld, dat hij, na een INLEIDING, waarin hij eerst het Nieuwe Testament als deel der H. Schrift en dan naar zijn inhoud bespreekt, — eerst van den CHRISTUS OF AARDE, daarna van het WERK VAN DEN VERHOOGDEN CHRISTUS en ten slotte van CHRISTUS EN DE TOEKOMST handelt.

Het wil mij, nadat ik het boekje met zijn rijken inhoud heb doorgelezen, toeschijnen dat de hooggeleerde auteur meermalen heeft bereikt waar hij naar streefde.

Biedt de INLEIDING in haar eerste § zekere elementaire kennis omtrent den kaden, de taal, de handschriften en de oude vertalingen, waarbij ook met groote waardeering van onze Statenvertaling wordt gesproken, in haar tweede § geeft zij de partitief van het werk.

In het eerste deel, wordt dan, zonder dat echter op het ontstaan onzer vier evangeliën en de daarmee samenhangende vragen wordt ingegaan, van CHRISTUS leven op aarde, van zijn prediking en wonderen, zijn dood, opstanding en hemelvaart gesproken en tevens een blik geslagen op den tijd en de omgeving waarin Hij optrad.

Het tweede deel gaat over het werk van den VERHOOGDEN CHRISTUS en wel het reeds eerder over de STICHTING EN UITBREIDING DER KERK, waarvoor de schrijver zijn stof ontleent aan de HANDELINGEN, en het 3e onderdeel over de ONDERWIJZING DES H. GEESTES, waarvoor de stof is ontleend aan de BRIEFVEN, over wier ontstaan en daarmee samenhangende vragen wel een en ander, doch altijd zeer summierlijk, wordt medegedeeld.

In het laatste deel: DE CHRISTUS EN DE TOEKOMST is de stof ontleend aan de OPENBARING. Tevens wordt daarin veel medegedeeld wat dit laatste Bijbelboek voor menig Bijbelleser duidelijker zal maken.

Bij een beoordeeling van VAN LERUWEN'S compendium dient te worden bedacht, dat het niet voor Theologen en zelfs niet voor Theologanten is geschreven. Maar voor ieder ander acht ik het een zeer bruikbaar boekje om een goed inzicht te krijgen in het Nieuwe Testament.

2. VOEGELBESCHERMING, EEN EENDELS DE TIJD. Te De Bilt bij Blass en Groenewegen, Koninklijke Magazijnen van Tuinbouwwerktuigen en benodigdheden.

Wat is al niet een „eisch des tijds“?

Wie er nog niet van overtuigd is of zelfs niet aan denkt, dat ook VOEGELBESCHERMING er toe behoort, wordt het in dit allerlaadigst boekje aangeprezen.

En ik moet zeggen, de firma Blass en Groenewegen verstaat dat.

Men late zich vooral niet afschrikken door het tweede titelblad waarop:

VOEGELBESCHERMING

Haar nut

Haar toepassing

Haar genot — aan een ietwat

graniteerde en, uit 'n een oogpunt van belang-

stelling gaande-bouden, minder aanbevelings-

waardige preek-methode doet denken. Want als

ge maar aan 't lezen gaat en daarbij als ik, op

het gebied der ornithologie, een leek zij, me-

ge het boekje wel blijven doórlezen tot het uit

is. En dan twijfel ik niet of ge zijt, indien ge

het nog niet waart, voor de goede zaak gewonnen.

De heeren Blass en Groenewegen, deze

voortreffelijke propagandisten, hebben u gepakt

en het staat bij u vast:

Wij allen moeten, zoals het op p. 27 heet:

10. zoveel we kunnen een eind maken aan

het doelloos doden van vogels:

20. er voor zorgen dat de geschikte en goede

woonplaatsen krijgen;

30. maatregelen nemen om ze in den slechten

tijd doelmäßig van eten en drinken te voorzien;

40. niet rusten voordat de wetten der vogel-

bescherming afdoende verbeterd zijn.

En het is u dan tevens duidelijk geworden,

hoe wat moet ook aan en dat ook met be-

Het is nog niet te weten wordt alsoo

schuldige onwetendheid.

Er bestaat toch, zoals u dit boekje leert,

een systeem voor.

Het SYSTEEM-BERLEPSCH.

Naar dat systeem worden en werden al lang

„neikarjes“ en „voederhuisjes“ voor vogels ver-

vaardigd. Ze zijn doelmäßig en goedkoop en de

vogels komen er gaarne in. En het boekje zegt

het wel niet, maar ik denk het zoo, de Firma

Blass en Groenewegen te DE BILT met haar

Koninklijke magazijnen van tuinbouwwerktuigen

en benodigdheden, — doet in die „neikarjes“

en „voederhuisjes“.

In het boekje dat ze uitgeeft, vindt men er

een aantal afbeeldingen van.

Vogelbescherming moge dan voor de heeren

Blass en Groenewegen niet maar alleen een

„eisch des tijds“ zijn, dat zij dit ook is, heb-

ben zij met hun aardig en zakelijk boekje over-

tugend aangetoond.

Ik wensch het een ruime verspreiding en vele

lezers, zoo onder onze stads- als dorpsbe-

woners.

3. GRILLUSTREERDE CHRISTELIJKE SCHEUKALENDER 1911. — J. N. Voorhoeve, 's-Graven-

hage. Wat ook een eisch des tijds mag

heeten is een kalender. Jammer, dat de kalender

van VOORHOEVE mij niet eerder bereikte, want

dan had ik hem besproken tegelijk met de

andere christelijke Scheukalenders waar ik het

verleden week over had. Ook deze doet met

zijn schild, waarop *Moses op de rots slaande*

is afgebeeld, bijzonder mooi. Naar men weet

is van 's kalender een aantrekkelijke eigen-

aardigheid, dat de tekst aan de voorzijde

verband houdt met het verhaal aan de achter-

zijde. Bovendien zijn ook nu weer twaalf bijbel-

scènes afgebeeld in kleurendruk — van *Abraham's*

roeping tot Isaks ontvoering met Rebekka, naar

teekeningen van J. H. IJONEN J., — opgenomen in

het blok. Ook deze kalender is om zijn fraaie

uitvoering, echt christelijken inhoud en geringen

prijs aan te bevelen. Tegen een kleine prijs-

verhoging krijgt men er het, voor jonge men-

scholen, zoo boeiend verhaal: *Drie jonge mannen*

door JOHANNES, als prentboekje bij.

Verenigingsleven.

ZENDINGSSTUDIE.

II.

Er zijn op de conferentie te Lunteren tal van hoogst belangrijke onderwerpen behandeld, wier ernstige bespreking geschikt was om den

lijver van de aanwezige belangstellende zending-

svrienden aan te wakken en hun kennis van

zaken te vermeerderen.

Tot het belangrijkste, dat ter conferentie

gedaan werd, moet echter zeer zeker wel ge-

rekend worden het bespreken van de wijze,

waarop de zendingstudie beoefend zal moeten

worden, wil zij met goede resultaten worden

bekroond. Uitvoerig werd uiteenzet, hoe een

zendingstudiekring of zendingstudieclub, be-

hoort te werken, en met name ook, aan welke

eischen leiders en deelnemers hebben te voldoen,

als de arbeid in die kringen of clubs niet met

onvruchtbaarheid worden geëigeld. Heelbeide-

lijk werd gedemonstreerd, hoe de vergaderingen

moeten gehouden worden, waarbij als voor-

beeld een bepaald onderwerp werd behandeld,

terwijl ruimschoots gelegenheid gegeven werd

om bezwaren tegen den arbeid, zoals die hier

werd voorgesteld, in te brengen, en uit de

praktijk ervaringen mee te deelen.

Wat deze eerste Zomerconferentie voor

Zendingstudie, die uittienend geslaagd is, niet

alleen getoond heeft, hoe in nationale bijeen-

komsten zendingstudie beoefend kan worden —

in die beoefening is ze zelf immers met ernst

voorgegaan — maar ook door leering en voor-

gedankt en hem geloofd in psalmen, gezangen

en geestelijke liederen. Hervormde predikanten

hebben ons toegeproken, staande in den Ge-

reformeerden prekestool — een Harnshutter in

de Hervormde kerk, een Gereformerd predikant

— ik dank met dank terug aan de heerlijke

toespraken van Dr. Van Andel (van Baarn) en

Dr. Fernhout (van Utrecht) — heeft ons toege-

sproken in de „kerk van ongekoren hout“.

Als het weer mooi was, vergaderden wij in het

dennenbosch, en wij hebben gevoeld: de een-

heid, die ons allen telkens weer bindt, is grooter

dan de verschillen, die ons scheiden“.

Moge eerlang in gelijken geest gesproken

kunnen worden door de deelnemers aan de

plaatselijke kringen of clubs, die opgericht staan

te worden. Want opgericht zullen ze immers

worden? „Niettegenstaande alle begin moeilijk

is“, zoo schreef mej. K. terrecht, een niettegen-

staande de bezwaren vele zijn, toch zullen we

ons in Gods naam tot dit werk begeven.

Smeekend om Gods hulp in de binnenkamers,

alsof we geen stap durfden zetten op deren

nieuwen weg, — en dan voortvarend en arbeid-

end, alsof we de bezwaren niet telden. Wij

willen niet achterblijven, waar Amerika en

Schotland zijn voorgegaan. In de 17e eeuw

zouden wij de leiding hebben gegeven. Nu

hebben wij te volgen, maar wij willen volgen

in de voorhoede en de eersten zijn van het

vasteland; en wij zullen toonen, dat wij als

de wereld koloniale megenadigheid der wereld, in

de wereld-zendingstudie-beweging de plaats kunnen

inemen, die ons toekomt, omdat God ons haar

heeft aangewezen“.

Het is te hopen, dat dit kloekke woord ten

volle bewaarheid zal worden.

Officiële Berichten.

Garnizoen Ede.

Ouders, wier kinderen te Ede in garnizoen

zijn of nog zullen komen, wordt dringend verzocht

de namen van hunne zoons op te geven met

vermelding van het batalioen en de compagnie,

teneinde den garnizoenscommandant te verschoen,

de doopleden der Geref. Kerk elken Dinsdag-

avond de gelegenheid ter bijwoning der cate-

chisatie te openen.

W. MULDER,

predikant der Geref. Kerk.

Ede, 22 Nov. 1910.

L. S.

De classe Harderwijk van Geref. Kerken heeft

in hare vergadering van 17 Nov. 11. den heer

H. van der Zanden, Theol. cand., preparaatist

geëxamineerd en met algemeene stemmen beroep-

baar verklaard voor de Geref. Kerken in Nederland.

Ter voorkoming van misverstand worden

kerkeraden er op attent gemaakt, dat de heer

H. van der Zanden nu examen deed en dat de

heer G. van der Zanden reeds in de Augustus-

vergadering der classe werd ondersocht en

beroepbaar gelyd. Het adres van beide heeren is

te Putten 6/3 Veluwe.

Namens de classe Harderwijk:

J. G. KUNST, act.

Nijkerk, 21 Nov. 1910.

ZUID-BEIJERLAND, 21 Nov. Gisteravond nam

onze herder en leeraar, Dr. J. C. Dagevee, die

het beroep aannam naar de Geref. Kerk te

Oosterend, op Texel, afscheid van de gemeente

naar aanleiding van Openbaringen 3: 1-3. Aan

het einde zijner rede werd Z. E. W. toegevoegd

namens de naburige kerken door Dr. Koolstra.

Van Numanandorp, vervolgens door Oud J. Visser,

waarna op zijn verzoek den scheidsman herder

en leeraar staande door de toegestroomde

menigte toegevoegd werd Ps. 121: 4.

Namens den kerkeraad:

J. VISSER, scriba.

Kort verslag van de vergadering der

classis L. S. 10 November 1910.

Dr. K. v. d. Wal opent namens de roepende

kerk de vergadering en gaat, na psalmzingen

en het lezen van Gods Woord, voor in den gebede.

Dr. Broekstra is praeses. — De notulen worden

gelezen en goedgekeurd.

Ingekomen een dankbetuiging van de Prov.

Synode van N.-Brabant en Limburg voor de hulp,

die in predikanten te Roosendaal door deze

classis is verleend. De classis beveelt aan de

kerkeraden aan, ook in 1911 deszelfs hulp aan

Rooendaal te bewijzen; en verzoekt hen dit op

hunne vergaderingen te bespreken, en op de vol-

gende classis den uitdijf mede te deelen.

Op verzoek van een der kerken wordt gespro-

ken over de tucht over doopleden, die tot vol-

wassen leeftijd komen. Tot lankmoedigheid en

voortdurende vermaningen worden de kerker-

aden opgewekt, en tot het aanwenden van alle

middelen tot verbetering; en in het uiterste

geval om door te tasten volgens de besluiten

der Generale Synode.

De deputaten ad examina stellen een nieuwe

regeling voor, die de eenige wijzigingen wordt

aangenomen. Het voorstel om bij het pericaptioit

examen de preek niet te laten uitspreken, maar

door de deputaten te laten nazien, zal ter Ge-

nerale Synode worden opgevoerd.

Dr. Douma brengt rapport uit namens de

predikanten van Leiden over de vraag, hoe te han-

delen met hen, die in kerken buiten ons kerk

verband ter kerke gaan; zich echter niet van de

Geref. kerk afscheiden, noch dit ook willen;

en niet in leer of leven zich als goddeloos open-

baren. Besloten wordt, het rapport te laten

drukken, en aan de kerkeraden toe te zenden ter

overweging.

Dr. Koers brengt rapport uit van de visitatie

in de kerken van het Oostelijk deel der classis

en Dr. Huizinga aangaande de bij het Westelijk

deel.

Dr. Koers doet ook rapport over de commissie

voor evangelisatie en het verband met Gereform.

buiten onze kerken.

Het in druk toegezonden referaat van Dr.

Rudolph omtrent de vraag, of de classis ook

adhesie zal betuigen aan het verzoek, door

Rijswijk gezonden aan de Staatscommissie voor

Grondwetsherziening, in sake Art. 171, komt in

bespreking. Aangenomen wordt het voorstel van

Dr. Rudolph om een commissie te benoemen,

die dit onderwerp in studie neemt, en een

ontwerp-adres gereed maakt, om langs Provinc.

en Gener. Synode tot alle kerken te worden

gebracht. Tot leden der commissie worden be-

noemd de predikanten Rudolph, Douma en

Koers, met recht om zich andere leden te

assumeren.

Het rapport Hazenwoude-Koudekerk aan-